

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ "SIS" 23.12.1989

INFORMACJE KRAJOWE

WARSZAWA. W związku z tragicznymi wydarzeniami w Rumunii Polski Czerwony Krzyż zwrócił się z apelem do społeczeństwa o oddawanie krwi, odzieży, żywności dla poszkodowanych Rumunów. Ofiary pieniężne można wpłacać na konto: Bank Gdański, IV oddział w Warszawie, 3-0009-4444-132.

WARSZAWA. 23.12. na apel Komitetu Helsińskiego w Polsce odbyła się manifestacja pod ambasadą Rumunii. O godz. 14. do około ośmiuset zebranych przemówił ambasador Rumunii. Poparł walkę narodu rumuńskiego o wolność i demokrację. Oświadczył, iż cała ambasada Rumuńska w Warszawie przeszła na stronę powstańców. Wśród obecnych zbierano pieniądze dla ofiar reżimu - zebrano 4 pełne kartony pieniędzy. Nad ambasadą wisiała przewiązana czarnym kirem flaga Rumunii z wyciętym godłem. O godz. 14. przybyli do ambasady przedstawiciele polskiego parlamentu - B. Geremek, A. Wielowieyski A. Michnik, Z. Kuratowska. Po rozmowie w ambasadzie B. Geremek przemówił do manifestantów: "Przyszliśmy tutaj jako obywatele naszego kraju, żeby wyrazić naszą pełną solidarność z narodem rumuńskim, który walczy o swoje prawa, protestuje przeciwko zbrodni popełnionej przez reżim Ceausescu. Wyrażamy naszą solidarność z tymi wszystkimi, którzy teraz w Rumunii walczą o to, ażeby ich własny kraj wrócił do tradycji demokratycznych swobód i do własnej wolności. Chcę prosić pana ambasadora Rumunii o zabranie głosu." Ambasador Rumunii: "Personel ambasady Rumunii w Warszawie dowiedział się z ogromną radością i satysfakcją o usunięciu dyktatorskiego osobistego reżimu Ceausescu, którego potępiamy razem z całym naszym narodem. Solidaryzujemy się z bohaterским obywatelskim zrywem ofiarności narodu i wojska rumuńskiego, który otworzył w ten sposób nową zasłużoną drogę do wolności i demokracji w naszym kraju. Pozostaną na zawsze żywe w naszej pamięci poświęcenie oraz ofiary tych, którzy walczyli o odzyskanie wolności i godności Rumunii. Piętnujemy stanowczo zbrodnicze czyny Ceausescu i jego kliki. W naszej działalności jako przedstawiciele Rumunii w Polsce służyć będziemy z oddaniem interesom ojczyzny i rumuńskiemu narodowi, wolności, niepodległości, integralności terytorialnej dla odzyskania międzynarodowego prestiżu i godnego miejsca Rumunii w świecie. Wyrażamy nasze przywiązanie do Rady Frontu Ocalenia Narodowego oraz do jej programu. Dziękujemy zaprzyjaźnionemu narodowi polskiemu za solidarność z rewolucją w Rumunii o wolność i demokrację. Niech żyje przyjaźń między narodem polskim i rumuńskim." (okrzyki - "wolna Rumunia") Następnie B. Geremek odczytał oświadczenie Lecha Wałęsy: "W Rumunii giną ludzie - w każdej chwili, w każdej minucie. Gina ludzie mordowani przez funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa, którzy bronią swej totalitarnej władzy i związanych z nią przywilejów. Narody Rumunii powstały przeciw krwawej, okrutnej i podlej dyktaturze Nicolae Ceausescu. Z ich walką jesteśmy solidarni. Deklarujemy tę solidarność, a wraz z nią pomoc dla rodzin zamordowanych. Ale takie deklaracje już nie wystarczą. Społeczność międzynarodowa wstrząśnięta ogromem zbrodni musi podjąć działania najbardziej stanowcze. Ludom Rumunii trzeba pomóc. Jako chrześcijanin, laureat pokojowej Nagrody Nobla, przewodniczący "Solidarności" wzywam rząd naszego państwa, by zwrócił się do Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych o podjęcie natychmiastowej pomocy dla mordowanych Rumunów. Nie wolno obojętnie patrzeć na mordowanie ludzi. Trzeba dopomóc, by w Rumunii zapanował pokój." (okrzyki: "precz z dyktatura") Przedstawiciel Komitetu

Helsińskiego odczytał następujące oświadczenie: "Zebrani dzisiaj w Warszawie wokół ambasady Rumunii wyrażamy naszą solidarność z obywatelami tego kraju, który w heroicznej walce z reżimem Ceausescu odzyskuje wolność i otwiera drogę do demokracji i poszanowania praw człowieka. Rumunia płaci za wolność krwią tysięcy ludzi. Łączymy się w żałobie z rodzinami tych, którzy oddali życie podczas dramatycznych wydarzeń ostatnich dni." B. Geremek zwrócił się raz jeszcze do tłumu zgromadzonego przed ambasadą: "Chcę powiedzieć jedno - ambasador Rumunii przedstawił nam program powołanego Komitetu Ocalenia Ojczyzny. Program ten przewiduje zmianę całkowita charakteru państwa i przywrócenie historycznej nazwy Rumunii. Teraz pomoc możemy zachowując pełen spokój, powagę i poczucie, że jesteśmy razem z Rumunami walczącymi i nadal jeszcze mordowanymi. Wiadomości ostatnie mówią, że w Bukareszcie wojsko zapanowało nad siłami Ceausescu. (brawa, okrzyki - "wolna Rumunia") Nadchodzą wiadomości z innych miast, że walki jeszcze trwają, ale gasną źródła oporu Ceausescu. Jest nadzieja, że jeszcze w ciągu dzisiejszego dnia przewagę weźmie Komitet Ocalenia Ojczyzny." Tłum wznosił okrzyki "Wolna Rumunia", "Zdjąć blachę" (z godłem państwa). Na polecenie ambasadora godło zostało usunięte. Manifestacja zakończyła się ok. godz. 14.50 odmówieniem modlitwy "Wieczny odpoczynek" za poległych Rumunów. Komitet Helsiński wezwał zebranych do przybycia 26.12. na Plac Zamkowy, skąd przejdzie pod ambasadę Rumunii symboliczny kondukt żałobny. Wezwano do zapalenia w wigilijny wieczór świec w oknach na znak solidarności z narodem rumuńskim oraz do składania darów i oddawania krwi dla rannych. Po zakończeniu manifestacji grupa ok. 50 młodych ludzi z wcześniej zdjętą tablicą z godłem Rumunii i flagami rumuńskimi, krzycząc "Rakowskiemu pod choinkę", "Jaruzelski musi odejść", "Dziś Ceausescu, jutro Jaruzelski" itp. przeszła pod gmach KC PZPR.

GDANSK. Od 8.12. pięć osób prowadzi bezterminową głodówkę, domagając się zaprzestania budowy elektrowni atomowej w Żarnowcu. Przeprowadzone 21.12. badania lekarskie głodujących wykazały, iż nastąpiło znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia. Trwa blokada informacji - radio i telewizja nie informują o głodówce i fali protestów na terenie Pomorza Gdańskiego.

GDYNIA. Od 10.12 do 20.12. na dworcu głównym w Gdyni ustawiona była pikietą informacyjna; zebrano ponad 10 tys. podpisów pod petycją o natychmiastowe wstrzymanie budowy elektrowni w Żarnowcu, oraz ponad 800 tys. zł na akcję "Żarnowiec stop". 20.12., w dniu zawieszenia pikiety, zorganizowano demonstrację protestacyjną w której wzięło udział ponad 200 osób. Wojewódzka Rada Narodowa zapowiedziała, że jeśli do 18.01. nie będzie decyzji w sprawie elektrowni, ogłosi na terenie Pomorza Gdańskiego referendum.

GDANSK. 21.12 odył się wiec zwolenników energetyki jądrowej w Polsce. Mimo zapowiedzi w prasie i w telewizji - nikt na wiec nie przyszedł. Organizatorzy wiecu zbierali podpisy pod petycją o kontynuowanie budowy elektrowni. W ciągu godziny zebrano siedem podpisów.

GDYNIA. 19.12 do prokuratury rejonowej w Gdyni złożono wniosek o wszczęcie śledztwa przeciwko pracownikom elektrowni w Żarnowcu, którzy 14.12. brutalnie pobili demonstrantów blokujących wywóz części reaktora jądrowego z Terminalu Kontenerowego w Gdyni.

BIELSKO BIAŁA. 23.12 Oświadczenie Prezydium Zarządu Regionu Podbeskidzie NSZZ "S": "Z bólem serca patrzymy na rozwój sytuacji w

Rumunii. Popieramy gorąco walkę narodu rumuńskiego ze zbrodniczym reżimem rodziny Ceausescu. Przerazające są koszty wybijania się Rumunów na wolność. Szalony dyktator gotów jest w akcie zemsty zniszczyć cały naród. Nie możemy pozostać obojętni wobec tej tragedii. "Solidarność" Regionu Podbeskidzie apeluje o solidarność z narodem Rumunii, ze zwykłymi cierpiącymi ludźmi. 1. Prosimy członków NSZZ "Solidarność" o stawienie się w miarę możliwości w siedzibie Zarządu Regionu w Bielsku Białej przy ul. Powstańców 59, w wigilijną niedzielę, w celu zorganizowania akcji pomocy dla Rumunów. Na terenie naszego miasta planowana jest kwesta na rzecz Rumunii pod kościołami po mszy pasterkowej. 2. Jak z żalem dowiedzieliśmy się od wojewódzkiego lekarza inspekcyjnego, akcja krwiodawstwa w województwie bielskim w okresie świątecznym nie będzie przeprowadzona z powodu braku aparatury. O miejscach i terminach pobierania krwi, jak również zbiórki odzieży, materiałów opatrunkowych i pieniędzy powiadomimy w osobnym komunikacie.

BIELSKO BIAŁA. 20.12 przewodniczący Zarządu Regionu Podbeskidzie, Henryk Kenig, wystosował do kierownictw zakładów pracy w regionie następujące pismo: "Stanowisko NSZZ "Solidarność" w sprawie zwolnień i redukcji jest jednoznaczne: do momentu ukazania się aktów wykonawczych dotyczących działań osłonowych dla pracowników, związek sprzeciwia się stanowczo wszelkim zwolnieniom z pracy z powodu dokonywanych redukcji etatów, reorganizacji w zakładach pracy itp. Liczymy na zrozumienie zaistniałej sytuacji i czasowe zaniechanie podjętych działań w tym kierunku.

BIELSKO BIAŁA. Na wniosek dyrekcji Rada Pracownicza fabryki "Apena" przekazała na konto funduszu inicjatyw rządu T. Mazowieckiego sumę 20 mln zł. Na wniosek koła oddziałowego "Solidarności" blacharni "Apeny" przeprowadzono zbiórkę pieniędzy na ten sam fundusz. Zebrano 820 tys. zł, w tym wśród dyrektorów 120 tys. Zbiórka pieniędzy trwa. Z inicjatywy KZ NSZZ "S" przy "Bielskiej Dzianinie" zebrano wśród załogi 766 tys. zł na fundusz inicjatyw rządu T. Mazowieckiego.

WADOWICE. Pracownicy Urzędu Skarbowego przekazali na konto funduszu inicjatyw rządu T. Mazowieckiego kwotę 110 tys. zł.

INFORMACJE ZAGRANICZNE - WAI

WĘGRY

BUDAPESZT. 23.12. w Budapeszcie odwołano wczorajsze apele do obywateli węgierskich o udawanie się do Rumunii z pomocą. Dochodzą wiadomości o ofiarach śmiertelnych. Powtarzają się doniesienia o zamachach na węgierskie samochody wracające z Rumunii. Zatrzymują je osoby w cywilnych ubraniach, prosząc o podwiezienie; wysiadają kilka kilometrów dalej a samochody jeszcze przed granicą są wysadzane w powietrze. Apeluje się o gromadzenie całej pomocy w pobliżu granicy. Będzie ona dostarczana w głąb kraju, gdy tylko stanie się to możliwe.

BUDAPESZT. Podawane są wiadomości o nocnych walkach w Braszowie: strzelano do ludzi na ulicach i do chorych w szpitalach. O godz. 12. podano wiadomość, że Timisoara (Temesvar) została otoczona. Mordowano ludność cywilną, także dzieci.

CZECHOSŁOWACJA

PRAGA. 21-22.12. odwiedził Pragę Ferenc Kösseg, członek kierownictwa węgierskiego Związku Wolnych Demokratów. Towarzyszył mu bohemista

György Varga. Obaj są znani w Czechosłowacji z długoletniej pracy na rzecz rozwoju stosunków czechosłowacko-węgierskich, Köszeg w dziedzinie polityki, Varga jako tłumacz i komentator radiowy. 21.12 gości przyjął minister spraw zagranicznych Jiri Dienstbier. 22.12. Köszeg i Varga spotkali się z Vaclavem Havlem w Centrum Koordynacyjnym Forum Obywatelskiego. Vaclav Havel przyjął zaproszenie do Budapesztu. 3-4.01.90 odbędzie się tam międzynarodowe spotkanie obrońców praw człowieka, tych którzy w latach 70. i 80. prowadzili wspólne prace w ramach krajów Europy Wschodniej.

PRAGA. 22.12. przedstawiciele czechosłowackiej filii Fundacji Karty 77 na polecenie jednostki macierzystej w Sztokholmie i prof. Frantiska Janoucha przekazali 3 mln koron czechosłowackich na potrzeby Forum Obywatelskiego w Pradze, 2 mln koron dla Społeczeństwa Przeciw Przemocy w Bratysławie i 800 tys. koron dla Forum Obywatelskiego w Brnie.

PRAGA. 22.12. Vaclav Havel przesłał apel, w którym zwraca się do społeczeństwa Rumunii, aby nie odpowiadało przemocą na przemoc. Dyktator Ceausescu powinien zostać sprawiedliwie ukarany, jednak nie karą śmierci.

PRAGA. 22.12. w pałacu Valdstejskim obradowali przedstawiciele partii politycznych, inicjatyw obywatelskich i strajkujących studentów. Uzgodniono, że najbardziej odpowiednim kandydatem na urząd prezydencki jest Vaclav Havel a na stanowisko przewodniczącego Zgromadzenia Federalnego - Aleksander Dubczek. Zebrani omówili projekt prawa konstytucyjnego, które pozwoli uzupełnić zwolnione krzesła poselskie w Zgromadzeniu Federalnym.

PRAGA. 22.12. Centrum Koordynacyjne Forum Obywatelskiego zorganizowało konferencję prasową na temat problemów ekologicznych. W konferencji wziął udział minister ochrony środowiska dr Bedrich Moldan. Ministerstwo Ochrony Środowiska zostało powołane 19.12.89 r. mocą prawa, które precyzuje tylko jego nazwę i przejęcie określonych kompetencji od innych ministerstw (państwowa administracja ochrony powietrza, państwowa administracja planowania naziemnego i państwowa ochrona przyrody). Pierwszym zadaniem ministerstwa jest skonstruowanie samego urzędu, następnym - opracowanie projektu ustawy o ochronie środowiska. Bedrich Moldan podkreślił konieczność współpracy różnych resortów. Szczególnie ważna wydaje się współpraca z Ministerstwem Rolnictwa (ocena jakości gruntów i artykułów spożywczych). Minister poinformował, że 60 proc. zanieczyszczeń wód pochodzi z kanalizacji miejskiej (ścieki z 1/3 nowobudowanych mieszkań nie są oczyszczane). W najbliższych tygodniach zmieni się sposób informowania o smogu i możliwościach zapobiegania jego powstawaniu. Bedrich Moldan podkreślił, że do poprawy sytuacji w zakresie ochrony środowiska człowieka konieczne jest pełne informowanie społeczeństwa. Równie konieczne jest oddzielenie władzy wykonawczej i kontrolnej w państwie.

ZSRR

MOSKWA. 21.12. Deputowany Jurij Afanasjew oświadczył w imieniu Międzyregionalnej Grupy Deputowanych, iż przekształca się ona w opozycję parlamentarną. Tego dnia, z trybuny Zjazdu, Afanasjew odczytał dokument sygnowany przez 140 delegatów, w którym podkreśla się, iż Zjazd odszedł od podejmowania najważniejszych problemów kraju, w związku z czym MGD uznaje, że jedyną platformą wyrażania przezeń diametralnie innych poglądów od dominujących wśród deputowanych do RN ZSRR jest opozycja parlamentarna.

ROSTÓW NAD DONEM. Nazajutrz po historycznej decyzji Zjazdu komunistów litewskich o odłączeniu się partii od KPZR, władze Rostowa gorączkowo wydzwaniały do organizacji niezależnych proponując daleko idącą współpracę. Na placu Sowietów, w akompaniamencie radosnego gwizdu przechodniów ścięto palnikami monumentalne litery "Sława KPSS". Wieczorem trzytysięczny spontaniczny pochód zablokował centralną ulicę miasta. Skandowano: "Precz z Wołodinem" (I sekretarz miejscowego obkomu), "Precz z faszystami z KPZR". Milicja nie interweniowała.

EREWAN. 15.12. Z Erewania do Stepanakertu udała się samolotem sześciuosobowa delegacja ministrów Armeńskiej SRR. Nie mogąc wylądować w Stepanakercie, zawróciła. Powód: cały pas startowy lotniska w Stepanakercie zajęty był przez transportery opancerzone. W związku z tym robotnicy Górnego Karabachu ogłosili wieczorem strajk ostrzegawczy.